

Arş. Gör. Melih IŞIK
Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi

**İCRA HUKUKUNDA
BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ VE
BU NİTELİKTEKİ HACİZ
TUTANAKLARI
(İİK m. 143, 105)**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM İCRA HUKUKUNDA BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ KAVRAMI, AMACI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE BENZER BELGELER İLE KARŞILAŞTIRILMASI

§1. GENEL ÇERÇEVE	5
§2. İCRA HUKUKUNDA BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN TANIMI.....	8
§3. İCRA HUKUKUNDA BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN DÜZENLENME AMACI.....	11
§4. “ACİZ HALİ” KAVRAMI VE BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ İLE İLİŞKİSİ.....	13
§5. İCRA HUKUKUNDA BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	18
§6. İCRA HUKUKUNDAKİ BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ İLE BENZER NİTELİKTEKİ BELGELER.....	26

A. İflas Aciz Belgesi.....	26
1. Genel Olarak.....	26
2. Şartları ve Düzenlenmesi.....	27
3. Hüküm ve Sonuçları	34
a. Genel Olarak.....	34
b. Müflisin Alacağı Kabul Etmesi Halinde İflas Aciz Belgesinin Borç İkrarı İçeren Belge Niteliğinde Olması..	39
c. Yeni Mal İktisap Edilmiş Olması Şartına Bağlı Olarak Aciz Belgesine Dayalı Borçluya Karşı Yeni Takip Yapılabilmesi.....	42
i. Genel Olarak.....	42
ii. Yeni Mal İktisabı Kavramı ve İtirazı	46
B. Rehin Açığı Belgesi	55
1. Genel Olarak.....	55
2. Geçici (Muvakkat) Rehin Açığı Belgesi (İİK m. 150/f)	60
3. Kesin Rehin Açığı Belgesi (İİK m. 152).....	64
a. Şartları ve Düzenlenmesi.....	64
b. Hüküm ve Sonuçları	68
C. Senedin Geri Verilmesi ve İlamın İcrası Belgesi (İİK m. 144).....	74
D. Aciz Fişi	78

İKİNCİ BÖLÜM

İCRA HUKUKUNDA BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN DÜZENLENMESİ VE HÜKÜMDEN DÜŞÜRÜLMESİ

§1. GENEL ÇERÇEVE	83
§2. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN DÜZENLENME ŞARTLARI.....	84
A. Genel Olarak.....	84
B. Alacaklı, Borçlunun Mallarına Kesin Haciz Koydurmuş Olmalıdır.....	84

C. Hacizli Mallarının Satışı ve Satış Bedelinin Paylaştırılması Aşamaları Tamamlanmış Olmalıdır.....	86
1. Hacizli Malların Satılmasına Rağmen Satış Bedelinin Alacağıın Tamamına Yetmemesi	87
2. Yeterli Teklif Yapılamaması Sebebiyle Hacizli Malların Satışının Yapılamaması	94
D. Borçlunun Paraya Çevrilip Satış Bedeli Paylaştırılan Mallarından Başka Haczedilebilecek Malı Olmamalıdır.	100
E. Alacağıın Tamamı Karşılanamamış Olmalıdır.	103
§3. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN DÜZENLENİŞİ	103
§4. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN İÇERİĞİ.....	109
§5. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN HÜKÜMDEN DÜŞÜRÜLMESİ.....	114
A. Genel Çerçeve	114
B. Şikâyet Yolu İle	116
C. Menfi Tespit Davası İle	120

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İCRA HUKUKUNDA BORÇ ÖDEMEDEN
ACİZ BELGESİNE BAĞLANAN ŞEKLİ
HUKUKA İLİŞKİN SONUÇLAR

§1. GENEL ÇERÇEVE	123
§2. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN DÜZENLENMESİNİN ŞEKLİ HUKUKA İLİŞKİN HÜKÜM VE SONUÇLARI.....	125
A. Genel Olarak.....	125
B. 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda Düzenlenen Hüküm ve Sonuçlar	126
1. Bir Yıl İçinde Yapılan Takiplerde Borçluya Ödeme Emrinin Tebliğinin Gerekmemesi	126

2. Bir Yıl Sonra Yapılacak Takiplerde Borçluya Ödeme Emri Tebliğ Edilmesi Gereği	132
3. Aciz Belgesinin Borç İkrarı İçeren Senet Hükümünde Olması	135
4. Aciz Belgesinin Hacze İştirak Etme Hakkı Veren Belgelerden Olması	142
a. Genel Olarak.....	142
b. Hacze Takipli İştirakin Şartları	143
i. Takip Yapma Şartı	143
ii. Öncelik Şartı.....	146
iii. Belgelendirme Şartı.....	150
iv. Zaman Şartı	155
5. Aciz Belgesinin Tasarrufun İptali Davası Açma Hakkı Vermesi	156
a. Genel Olarak.....	156
b. Özel Bir Dava Şartı Olarak Aciz Belgesi.....	160
c. Aciz Belgesinin Aranmadığı Haller	173
d. Aciz Belgesinin Geçerliliğinin İptal Davasına Bakan Mahkemece İncelenip İncelenemeyeceği Problemi.....	178
e. İptal Davasında Harç ve Vekalet Ücretinin Tespitinde Aciz Belgesinin Etkisi	182
6. Aciz Belgesi Siciline Kaydedilmesi.....	183
a. Genel Olarak.....	183
b. Hukuki Düzenleme.....	185
c. Aciz Belgesi Sicilinin İşlevi	185
d. Aciz Belgesi Sicilinin Tutulması	187
e. Kaydın Aciz Belgesi Sicilinden Terkini.....	194
f. Aciz Belgesi Sicilinin Aleni Olması.....	201
g. Aciz Belgesi Siciline Hangi Aciz Belgelerinin Kaydedileceği ve Bu Bakımdan Ortaya Çıkabilecek Problemler	203
C. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda Düzenlenen Hüküm ve Sonuçlar.....	206

D. 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Düzenlenen Hüküm ve Sonuçlar	213
---	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
İCRA HUKUKUNDA BORÇ ÖDEMEDEN
ACİZ BELGESİNE BAĞLANAN MADDİ
HUKUKA VE KAMU HUKUKUNA İLİŞKİN
SONUÇLAR

§1. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN DÜZENLENMESİNİN MADDİ HUKUKA İLİŞKİN HÜKÜM VE SONUÇLARI.....	219
A. Genel Olarak.....	219
B. 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda Düzenlenen Hüküm ve Sonuçlar	220
1. Aciz Belgesine Bağlanan Alacak Hakkında Faiz İşlememesi.....	220
2. Aciz Belgesine Bağlanan Alacağın Yirmi Yıllık ve Bir Yıllık Zamanaşımı Sürelerine Tabi Olması.....	231
a. Genel Olarak.....	231
b. Yirmi Yıllık Zamanaşımı Süresi.....	232
c. Bir Yıllık Zamanaşımı Süresi.....	235
C. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununda Düzenlenen Hüküm ve Sonuçlar	247
1. Derneğin Kendiliğinden Sona Ermesine Neden Olması.....	247
2. Mal Ortaklığı Rejiminde Mal Ayrılığına Geçme Talebi Hakkı Vermesi.....	249
3. Aile Malları Hakkında Doğan Sonuçlar	249
4. Vesayet Kurumu Bakımından Doğan Sonuçlar	251
5. Miras Hukukunda Sahasında Doğan Sonuçlar	254
6. Muaccel Olmayan Alacaklar Bakımından Hapis Hakkının Kullanılmasına İmkan Vermesi.....	259

D. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununda Düzenlenen Hüküm ve Sonuçlar	260
1. Temel Borç İlişkisine Etkileri	260
2. İfa Güçsüzlüğü Nedeniyle Ödemezlik Def'i	262
3. Kefalet Sözleşmesi	265
4. Türk Borçlar Kanunu'ndaki Diğer Düzenlemeler	274
E. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Hüküm ve Sonuçlar	276
1. Acenteye Muaccel Olmayan Alacakları İçin Hapis Hakkı Kullanabilme İmkanı Vermesi	277
2. Şirketler Hukuku Sahasından Doğan Sonuçlar	278
3. Kıymetli Evrak Hukuku Sahasında Doğan Sonuçlar	281
4. Deniz Ticaret ve Sigorta Hukuku Alanlarında Doğan Sonuçlar	282
F. Yüksek Mahkeme Tarafından Öngörölmüş Bazı Hüküm ve Sonuçlar	284
G. Diğer Kanunlarda Yer Alan Düzenlemeler	285
§2. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNİN DÜZENLENMESİNİN KAMU HUKUKUNA İLİŞKİN HÜKÜM VE SONUÇLARI	290
A. Genel Olarak	290
B. Aciz Belgesinin Ceza Hukukuna İlişkin Hüküm ve Sonuçları .	290
1. Alacaklısını Zarara Sokma Kastıyla Mevcudunu Eksiltme Suçu (İİK m. 331)	291
2. Kendi Fiili İle Aczine Sebep Olma ve Durumunu Ağırlaştırma Suçu (İİK m. 332)	296
3. Hakkında Aciz Belgesi Düzenlenen Borçlunun Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu (İİK m. 338/f. 2)	299
C. Aciz Belgesinin Vergi Hukuka İlişkin Hüküm ve Sonuçları	301

BEŞİNCİ BÖLÜM
İCRA HUKUKUNDA BORÇ ÖDEMEDEN
ACİZ BELGESİ HÜKMÜNDEKİ HACİZ
TUTANAKLARI

§1. GENEL ÇERÇEVE	305
§2. KESİN ACİZ BELGESİ NİTELİĞİNDEKİ HACİZ	
TUTANAĞI (İİK M. 105/f. 1)	307
A. Genel Çerçeve	307
B. Haciz Tutanağının Kesin Aciz Belgesi Hükümünde	
Sayılabilmesinin Şartları	310
1. Tutanağın Tanzim Edildiği Haciz Kesin Haciz Olmalıdır...310	
2. Borçlunun Haczedilebilecek Hiç Malı Saptanamamış	
Olmalıdır.	312
3. Haciz Tutanağında Borçlunun “Haczi Kabil Malının	
Bulunmadığı” İfadesi Yer Almalıdır.....	318
C. Haciz Tutanağının Kesin Aciz Belgesi Hükümünde	
Olmadığı Gerekçesi İle Başvurulabilecek Hukuki Yollar.....	319
§3. GEÇİCİ (MUVAKKAT) ACİZ BELGESİ (İİK M. 105/f. 2)	321
A. Genel Çerçeve	321
B. Geçici Aciz Belgesinin Düzenlenme Şartları.....	324
1. Genel Olarak.....	324
2. Tutanak Altına Alınan Haciz “Kesin” Haciz Olmalıdır.	325
3. Yapılan Kıymet Takdirine Göre Haczedilen Malların,	
Alacağıın Tamamını Karşılamayacağı Anlaşılmış	
Olmalıdır.	327
4. Yapılan Kıymet Takdiri Kesinleşmiş Olmalıdır.	331
5. Tutanakta Borçlunun “Haczi Kabil Başka Mallarının	
Bulunmadığı” İfadesi Yer Almalıdır.....	333
C. Geçici Aciz Belgesinin Hüküm ve Sonuçları	338
SONUÇ	345
KAYNAKÇA	353

EK – 1: BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ ÖRNEĞİ	369
EK – 2: GEÇİCİ REHİN AÇIĞI BELGESİ ÖRNEĞİ.....	370
EK – 3: KESİN REHİN AÇIĞI BELGESİ ÖRNEĞİ.....	371
EK – 4: İSVİÇRE’DE KULLANILAN ACİZ BELGESİ HÜKMÜNDEKİ HACİZ TUTANAĞI FORMU.....	372